

ret, hvor de have nok at bestille til deres Heste, og derfor ikke kunne affe deres Befordring, naar Præsten trænger dertil. Han er imidlertid ligefrem nødt til, naar han vil passe sit Embede, at holde Heste og Vogn. Hvorfor skal nu Præsten ikke ligesom andre Embedsmænd have Godtgjærelse for de Kjørster, de ere nødt til at udføre i deres Embeds Medfær. Jeg har ikke det Allermindste imod, at man tager af Jorden fra Præstegaarden undtagen Gaard og Have, og saa giver Præsten Penge til at dække Befordringsudgifterne med; men dette kan ikke ske paa anden Maade end ved at give ham Penge til at holde Heste og Vogn for. Nu yttrede det erede Medlem for Ribe (Bustf) forleden Dag, at ordentligvis vilde man for 800 Kr. kunne holde Befordring. Det blev modtaget fra flere Sider, men selv om vi sætte, at han kan holde Hest og Vogn for 800 Kr., tror jeg dog, det er en billig Afvindelse for Staten, naar den istedet for at give Præsten disse 800 Kr., kan give ham et Agerbrug paa indtil 2 Tønder Hartkorn. Saa er der ogsaa i Forslaget bevilget Præsterne Fribolig; men maa jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at det forholder sig dog noget egent med denne Fribolig. For det Første skal jo Præsten holde Boligen vedlige. Naar det nu er en gammel Præstegaard — og største Delen af Præstegaardene her i Danmark ere gamle — koster det virkelig ikke saa ubetydeligt, og er det en ny Præstegaard, er der i Lovforslaget en Bestemmelse om, at Præsten skal forrente og afdrage Halvdelen af den Kapital, det har kostet at opføre Boligen. Det bliver et ikke saa ubetydeligt Beløb, saa at det altsaa ikke saa ganske er Fribolig, Præsten faar. — Naar jeg nu gaar til at betragte selve Lønningsafsaerterne, saa er der 100 Præster med 3,200 Kr. hver, hvilket giver en samlet Sum af 320,000 Kr., og 300 Præster med Præster med 2,400 Kr. hver, hvilket giver en samlet Sum af 720,000 Kr., saa at der altsaa bliver tilbage omtrent 550 Embeder paa lavest Lønning. I 1870, da Sagen ogsaa var for, kom der en Udvalgsbetænkning, og af denne har jeg set, at der den Gang i Et og Alt var 906 Landsbypræstembeder; men siden den Tid ere flere Embeder slaaede istykker, og i Fremtiden vil vistnok endnu flere blive det, og det er jo saa, at medens Antallet af Embeder paa høiest Lønning vedbliver at være konstant, er det ikke Tilfældet med Embederne paa lavest Lønning, idet alle de Embeder, der komme til, falde ind under denne. Jeg sætter altsaa 550 Embeder til 1,600 Kr. hver, det giver en Sum af 880,000 Kr. Saa komme Alderstilløgene. De 100 ældste Præster faae 1,200 Kr. hver, det giver en Sum af 120,000 Kr.; de 100 næstældste faae 800 Kr. hver eller i Alt 80,000 Kr., de 150 derefter faae 400 Kr. hver, altsaa i Alt 60,000 Kr., og saa er der foreslaaet 100,000 Kr. aarlig som personligt Tillæg til Præster, saalænge de forblive

i Embedet, ligesom Præster med mere end een Kirke faae et yderligere Tillæg af 200 Kr. Jeg antager, at der vil være 600 Præstembeder, som hver have 2 Kirker, saa at altsaa Udgiften her bliver ialt 120,000 Kr. Lægges man nu alle disse forskjellige Summer sammen, bliver det i det Hele 2,400,000 Kr., fordelte mellem 950 Præster altsaa en Gjennemsnitssum af 2,526 Kr. aarlig. Hvad nu Fordelingen angaar, kan det vel forudsættes, at Alderstilløgene hovedsagenlig ville tilfalde de to høieste Lønningsklasser. Ifølge § 6 skal der nemlig kun gives Alderstillæg til 350 Præster, altsaa lidt over $\frac{1}{3}$ af Landets Præster; men disse maa dog antages saagodt som alle at være i de to øverste Lønningsklasser, saa at altsaa ifølge Lovforslaget $\frac{2}{3}$ af Landets Præster ville blive lønede med 1,600 Kr. aarlig, en Jordlob, som intet Overflud giver, og en Fribolig, som i mange Tilfælde bliver meget kostbar. Det er altsaa den Stilling, hvori Størstedelen af Landets Præster ville komme ifølge det foreslående Lovudkast. Saa er der endvidere adskillige Misligheder i Overgangstiden. Saadanne Misligheder kunne vel ikke undgaas; men naar Sætserne ere satte lavt, ville de føles saa meget alvorligere. Saaledes skal ifølge § 12 de Præster, d. r. efter Lovforslaget er blevet til Lov, tiltræde et Embede, gennemgaa alle Naadsensaaerets Kvaler, uden at have den Fordel, som vi Andre have, at, naar vi engang dø, faae vore Efterladte Godt af det igjen; thi ifølge Lovforslaget vil der ikke blive givet nogen saadan Erstatning til de Efterladte. Saa vil det endvidere være en temmelig dyr Historie for den nye Præst, naar Jorden skal selges fra Præstegaarden og saa hele Driften skal omlægges. Det vil enhver praktisk Landmand give mig Ret i, at, naar der foregaar en Omlegning af Driften, er det forbunden med store Udgifter, og i de første 6—7 Aar vil det kendes paa et daarligt Udbytte. — Jeg skal dernæst tillade mig at henlede Opmærksomheden paa § 16. Tanken, der findes deri, samstemmer jeg aldeles med, nemlig at Offer og Accidentser skulle afflaffes; men det forekommer mig, at vi Præster ville blive stillede ganske underligt ifølge denne Paragraf. Der staar nemlig: „I Anledning af Daab, Mødres Indledelse, Nadver, Skriftemaal, Digtale, Konfirmationsforberedelse, Vgtevielse, Sygebesøg og andre særlige Embedsforretninger maa Sognepræsten ikke modtage noget Offer, Honorar, Gave i Penge eller Naturalier af Sogmenighedens Medlemmer, ligesaa lidt naar disse Handlinger foregaa hjemme eller paa en Søndag som i Kirken og ved den almindelige Gudstjeneste, hvorimod det ikke skal være ham forment iøvrigt at modtage de Gaver, som uden nogen Foranledning fra hans Side maatte ydes ham.“ Det vil være vanskeligt i de enkelte Tilfælde at afgjøre, om Folk komme med Gaver til Præsten i Anledning af, at han har forberedt et Barn til